

Zmena zákonov v oblasti zamestnávania a sociálneho zabezpečenia v súvislosti so šírením ochorenia Covid – 19

Dňa 25.03.2020 Národná rada SR schválila v skrátrenom legislatívnom konaní návrh zákona predloženého vládou SR, ktorého cieľom je zlepšiť finančnú situáciu poberateľov nemocenského a ošetrovného a pomôcť čiastočne zmierniť negatívne finančné dopady na zamestnávateľov. Predmetným zákonom došlo k novelizácii nasledujúcich troch právnych predpisov:

Čl. I – zmena zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení:

Zmena sa týka úpravy podmienok nároku na nemocenské a ošetrovné.

Nemocenské:

Vo vzťahu k nároku na dávku nemocenské sa navrhuje v prípadoch karanténneho opatrenia a izolácie nariadeného/nariadenej v súvislosti s šírením ochorenia Covid-19, ustanoviť vznik nároku zamestnanca na nemocenské vyplácané Sociálnou poisťovňou **už od 1. dňa dočasnej pracovnej neschopnosti (DPN)**. Podľa aktuálneho právneho stavu nárok na nemocenské vzniká zamestnancovi až od 11. dňa DPN, pričom za prvých 10 dní patri zamestnancovi nárok na náhradu príjmu pri DPN, ktorá je hradená zamestnávateľom. V týchto prípadoch sa teda navrhuje odbremeniť zamestnávateľov od platenia náhrady príjmu pri DPN. Zároveň sa navrhuje, aby v čase krízovej situácie súvisiacej s Covid – 19 bola v prípadoch, v ktorých je poistencovi nariadená karanténa alebo izolácia **výška nemocenského 55 % denného vymeriavacieho základu už od prvého dňa DPN**. Aktuálne je to počas prvých troch dní čerpania nemocenského resp. náhrady príjmu pri DPN iba 25 %.

Ošetrovné:

Vo vzťahu k ošetrovnému sa navrhuje nastálo upraviť okruh poistencov, ktorí budú mať nárok na ošetrovné. Na ošetrovné budú mať v zmysle navrhovanej právnej úpravy nárok osoby, ktoré sa budú v prípadoch, kedy je dieťaťu nariadené karanténne opatrenie a izolácia, v prípadoch uzatvorenia zariadenia, ktoré dieťa navštevuje, respektíve v prípadoch, kedy osoba, ktorá sa o dieťa stará, nemôže z objektívnych dôvodov zabezpečiť túto starostlivosť, starať o dieťa **mladšie ako 11 rokov, resp. 18 rokov v prípade, ak ide o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom**.

V čase krízovej situácie súvisiacej s Covid – 19 sa v takýchto prípadoch a v prípade, ak poistenec osobne a celodenne ošetruje dieťa do dovŕšenia šestnásteho roku veku, ktorého zdravotný stav podľa potvrdenia príslušného lekára nevyhnutne vyžaduje ošetrovanie inou fyzickou osobou, bude ošetrovné vyplácať počas celej doby trvania potreby starostlivosti/ošetrovania.

Čl. II – zmena zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce:

Navrhuje sa pojmomologicky zosúladiť definície prekážok v práci v zmysle zákonníka práce a podmienok nároku na ošetrovné.

Čl. III – zmena zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

S cieľom podpory odstránenia dopadov krízovej situácie na zamestnanosť a trh práce sa navrhuje medzi aktívne opatrenia na trhu práce zaradiť aj **projekty na podporu udržania pracovných miest, vrátane pracovných miest, na ktorých sa vykonáva alebo prevádzkuje samostatná zárobková činnosť a na podporu udržania zamestnancov v zamestnaní v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočnej situácie a v období po ich skončení.** Prostredníctvom tohto nástroja tak bude možné realizovať projekty na kompenzáciu zamestnávateľov, resp. SZČO, ktorí udržia pracovné miesta aj napriek povinnosti prerušenia alebo obmedzenia svojej prevádzkovej činnosti na základe uznesenia Ústredného krízového štábu, resp. tak museli urobiť v dôsledku ochrany zdravia svojich zamestnancov, poklesu zákaziek alebo výpadku subdodávateľov.

Zároveň sa v tejto súvislosti navrhuje odložiť termín plnenia niektorých povinností fyzických a právnických osôb vyplývajúcich zo zákona o službách zamestnanosti a taktiež sa navrhuje umožniť občanom v tomto období podanie žiadosti o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom elektronických prostriedkov bez kvalifikovaného elektronického podpisu.

Zákon nadobudne účinnosť dňom jeho vyhlásenia.

Bližšie informácie k schválenému zákonu možno nájsť tu:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=7726>